

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning av huvudmannens
ansvar för gymnasieskola**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19–20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning avseende de förutsättningar huvudmannen skapar för att eleverna får en likvärdig utbildning. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl huvudmannen klarar sitt uppdrag att ge elever förutsättningar att nå de nationella målen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer huvudmannens arbete inom två områden, se bilaga 1. Inom varje område bedöms om huvudmannen uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en huvudman bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en huvudman bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan lämna en framtätsyftande kommentar.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att myndighetens kvalitetskriterier uppfylls i följande utsträckning:

Huvudmannens analys av studieresultat och trygghet

Huvudmannen gör i hög utsträckning relevanta analyser av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden.

Huvudmannens kompensatoriska arbete

Huvudmannen har i hög utsträckning vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Huvudmannens analys av studieresultat och trygghet

1 kap. 9 §, 4 kap. 3, 5-7 §§, 5 kap. 3 § skollagen
--

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen gör i hög utsträckning analyser av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorer, förvaltningspersonal, ansvariga politiker samt inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Analys av studieresultat

Sundsvalls kommun har på huvudmannanivå god kännedom om hur studieresultaten ser ut i kommunens gymnasieskola. Huvudmannen gör utifrån detta välgrundade analyser av resultaten. Resultaten ger huvudmannen bilden av hur gymnasieskolan klarar av sitt uppdrag exempelvis avseende andel elever med examen, skillnader mellan kvinnor och män, antal studieavbrott, variationer i resultat mellan olika program samt programmens samarbete med branschråd. De olika resultaten används för att ge förklaringar till olika utfall och relaterar på ett tydligt sätt till skolområdenas¹ och programmens förutsättningar samt utbildningens genomförande.

Huvudmannen har god insyn i hur utbildningen genomförs och vilka förutsättningar som finns vid de olika skolområdena och programmen. Skoldirektören och verksamhetschefen för gymnasieskolan samt verksamhetschefen för den centrala elevhälsan har kontinuerliga avstämningstillfällen med barn- och utbildningsnämnden och ger då såväl muntlig som skriftlig information kring olika resultat och förutsättningar för utbildningen. Verksamhetschefen och kvalitetsutvecklaren gör, utifrån ett övergripande perspektiv, sammanställningar och analyser av skillnader i resultat mellan skolområdena och programmen för att finna tänkbara

¹ Sundsvalls gymnasium utgörs av två skolområden; Hedbergsska skolan och Västermalms skola.

orsaker till skillnaderna. Det kan exempelvis röra sig om lokalers beskaffenhet, resurser och lektionsutformning.

Kvalitetsdialoger genomförs varje höst, där programrektorerna presenterar studieresultat och faktorer som påverkar eventuella avvikelser, för verksamhetschefen för gymnasieskolan, kvalitetsutvecklaren och skolområdesrektorn. Respektive skolområdesrektor har därefter en övergripande kvalitetsdialog för hela skolområdet. Vid vissa kvalitetsdialoger deltar även skoldirektören och nämndens ordförande. Syftet med kvalitetsdialogerna är att huvudmannen och rektorerna ska dela samma bild av hur skolområdena och programmen presterar och tillsammans komma överens om de behov av resurser som behövs.

Sundsvalls kommun konstaterar i sin senaste kvalitetsrapport för gymnasieskolan att andelen elever som tar examen inom tre år på de nationella programmen har fortsatt att öka sedan 2018. Ökningen är särskilt tydlig på yrkesprogrammen och ligger över rikssnittet både på högskoleförberedande program och yrkesprogram. I sin analys framhåller huvudmannen att införandet av så kallade resultatprognoser bidragit till den ökande andelen elever som tar examen inom tre år.

Resultatprognoserna är ett verktyg för månadsvis uppföljning av elevers prestationer i alla kurser och alla program i syfte att snabbt kunna identifiera behov av anpassningar och stöd för enskilda elever eller elever i grupp. Emellertid är den genomsnittliga betygspoängen på flera program relativt låg och ligger under rikets. Huvudmannens analyser visar att det framförallt är resultaten i de gymnasiegemensamma kurserna och i elevernas individuella val som påverkar betygspoängen negativt. Huvudmannen konstaterar även att en del elever har hög giltig frånvaro, det vill säga frånvaro som är anmäld och godkänd, och att denna ökar när eleverna blir myndiga och själva kan anmäla frånvaro. Analyserna visar på ett samband mellan hög frånvaro och icke godkända betyg. Huvudmannen har även uppmärksammat skillnader i studieresultat mellan kvinnor och män, där kvinnor generellt presterar bättre.

Utifrån de analyser som gjorts över tänkbara orsaker till studieresultaten har flera insatser påbörjats. Exempelvis har insatser inletts för att se över kursutbudet på det individuella valet och förstelärare driver utvecklingsarbete inom flera ämneslag, bland annat med fokus på undervisningens kvalitet. Detta för att utveckla arbetet med stimulans, variation och stöd i undervisningen. För att främja närvaron har nya rutiner

tagits fram där exempelvis vikten av tidiga insatser och täta uppföljningar samt ett nära samarbete mellan mentor och elevhälsa betonas. Vidare har introduktionsprogrammets individuella alternativ förstärkts genom ett skolsocialt team, bestående av en kurator och en närvarokoordinator, vars syfte är att främja närvaro hos samtliga elever men med särskilt fokus på insatser för de elever som har en hög frånvaro. Närvarokoordinatören fungerar som en länk mellan skolan, vårdnadshavare och mentorerna.

Analys av trygghetsresultat

Sundsvalls kommuns analys av arbetet med att skapa trygga miljöer för eleverna inom gymnasieskolan sker med liknande systematik som arbetet med att analysera studieresultaten vilket tidigare beskrivits. Resultaten av trygghetsarbetet kopplas på ett tydligt sätt till utbildningens genomförande och förutsättningar och huvudmannen arbetar aktivt med att förbättra elevernas mående och på så sätt påverka studieresultaten. Huvudmannen skaffar sig en bild av tryggheten på skolområdena och programmen bland annat utifrån kvalitetsdialogerna, resultaten från elevhälsosamtal, trivsel- och trygghetsenkäter, Skolinspektionens enkät, sammanställningar av anmälda kränkningar och statistik över elevfrånvaro. För att ytterligare få ett gott underlag till huvudmannens analyser håller mentorerna regelbundna löpande diskussioner tillsammans med eleverna under klass- och programråd.

Av huvudmannens analyser framkommer att elevernas upplevelse av trygghet generellt är god på de olika programmen men att det finns skillnader mellan skolområdena. Resultaten förklaras bland annat med att de flesta elever känner sig trygga inom sitt program men inte alltid i gemensamma lokaler där många elever vistas samtidigt, exempelvis i matsalen. I Skolinspektionens senaste enkät skattar eleverna vid Västermalms skola trygghet högre än eleverna vid Hedbergsska skolan.

Huvudmannens analyser av trygghetsarbetet visar att Västermalms skolas elevers upplevelse av trygghet har förbättrats avsevärt sedan en skolvärd anställdes. Skolvärden spelar en viktig roll i skolans trygghetsarbete genom att bygga relationer med eleverna och skapa en trevlig miljö så att alla elever inkluderas. Vid Hedbergsska skolan pågår riktade insatser, exempelvis har en elevcoach anställts för att stötta eleverna. Elevhälsans roll har delvis förändrats till att arbeta mer förebyggande och främjande

samt att i högre grad än tidigare vara involverade i det systematiska kvalitetsarbetet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Huvudmannens kompensatoriska arbete

1 kap. 9 §, 2 kap. 8 § och 4 kap. 7 § skollagen

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen har i hög utsträckning vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorer, förvaltningspersonal, ansvariga politiker samt inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Analys inför beslut om kompensatoriska åtgärder och fördelning av resurser

Huvudmannen har god kännedom om gymnasieskolans förutsättningar och tar hänsyn till detta vid fördelningen av personella, ekonomiska och materiella resurser. Huvudmannens uppföljningar och analyser av elevers olika förutsättningar, varierande studieresultat och elevers mående visar var behoven av kompensatoriska åtgärder finns och förklarar hur elevers olika behov och förutsättningar påverkar deras möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen.

Resursfördelningen utgår bland annat från tidigare kostnader för olika program. Därutöver får gymnasieskolan en socioekonomisk tilldelning motsvarande fem procent av elevpengen som baseras på SCB:s modell avseende grundskolor. Vidare ges tillägg till program där elever har låga meritvärden från grundskolan. Barn- och utbildningsnämnden har gett förvaltningen i uppdrag att utvärdera och komma med eventuella förslag på förbättringar avseende resursfördelningen under 2025.

Skolområdesrektorerna ansvarar för den givna resurstilldelningen till respektive skolområde och fördelar ut, i samråd med verksamhetschefen, resurserna till programrektorerna. Det finns även en pott med medel för extraordinära stödåtgärder där skolområdesrektorerna kan äska medel. Exempelvis kan ett program behöva kompenseras av olika anledningar som

till exempel små lokaler eller många elever i behov av särskilt stöd. Den centrala elevhälsan har resurser som, i dialog med skolområdesrektorerna, kan avsättas för särskilda insatser inom olika program.

Kompensatoriska åtgärder och fördelning av resurser

Huvudmannen fördelar resurser och genomför flera insatser, både riktade och mer generella, för att kompensera för elevers olika förutsättningar och behov. Insatserna syftar till att ge alla elever likvärdiga möjligheter till att klara sin utbildning och fokuserar på faktorer som rör utbildningens kvalitet. Huvudmannen följer regelbundet upp insatserna för att se att de ger avsedd effekt. I annat fall omprövas insatserna för att kunna bli mer träffsäkra.

Det kompensatoriska arbetet är en central del av innehållet i kvalitetsdialogerna och det finns en tydlig strävan till att ge alla elever likvärdiga möjligheter till en god skolgång. Exempelvis finns så kallat programstöd på båda skolområdena där elever kan ha delar av sin undervisning. I programstöden arbetar speciallärare och specialpedagoger i anpassade lärmiljöer. Andra exempel på kompensatoriska insatser är mindre elevgrupper, extra lärare, utökat mentorskap och övergripande programstöd från elevhälsan vid skolområden och vid vissa program. Som tidigare nämnts har även riktade insatser i form av tillsättande av skolsocialt team och skolvård på Västermalms skola samt elevcoach på Hedbergsska skolan genomförts med goda resultat.

För att motverka att elever gör gymnasieval utifrån trender och gruppträck samt minska risken för felval har huvudmannen även satsat resurser i grundskolan för att stärka vägledningen inför gymnasievalet. Insatsen är relativt ny och kommer att utvärderas för att se om den gett avsett resultat. Huvudmannen har en tydlig ambition att samverka med andra myndigheter och har påbörjat ett lyckat samarbete med polisen. Eftersom analyser visar på ett samband mellan hög frånvaro och psykiskt välmående är deras önskan att även få till en samverkan med socialtjänsten och arbetsförmedlingen.

Resursfördelningen följs upp och dess utfall analyseras för att se vilken kompensatorisk effekt som fördelningen har haft. Detta görs genom del- och årsrapportering, kvalitetsdialoger, månatliga avstämningar mellan verksamhetschefen för gymnasieskolan och skolområdesrektorerna,

återkommande ledningsträffar samt genom branschsamarbeten i yrkesprogrammen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av undervisningsrådet Agnetha Burström.

Undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström har varit föredragande i ärendet. I handläggningen av ärendet har utredaren Eva Ahlman medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning planerad kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- En gruppintervju med rektorer
- Fyra intervjuer med förvaltningspersonal
- Två intervjuer med ansvariga politiker.
- Dokumentstudier. De dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den offentliga statistik som finns att tillgå om den aktuella huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var huvudmannens styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

För huvudmannen granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning det finns en förklarande ansats i huvudmannens analys av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning huvudmannen har vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt.

Skolinspektionen har i den regelbundna kvalitetsgranskningen valt ut två väl definierade och begränsade granskningsområden i syfte att få en djup förståelse av hur huvudmannen arbetar inom dessa områden inom en specifikt utvald skolform. De två ovanstående områdena representerar inte hela huvudmannens arbete. Inom huvudmannens ansvar för skolan finns många viktiga områden som tillsammans bildar huvudmannens samlade ansvar för sin verksamhet och det finns därmed andra områden som är betydelsefulla för ett framgångsrikt arbete. Granskningen ger dock en god inblick i med vilken kvalitet huvudmannens arbete sker inom ovanstående områden.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om huvudmannen

Skolinspektionen besökte huvudmannen den 29–30 januari 2025 samt genomförde digitala intervjuer den 6 februari 2025. Besöket genomfördes av utredaren Eva Ahlman och undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström.

Barn- och utbildningsnämnden med tillhörande förvaltning ansvarar bland annat för gymnasieskolan i Sundsvalls kommun. Barn- och utbildningsförvaltningen leds av en skoldirektör tillika skolchef.

I Sundsvalls kommun finns Sundsvalls gymnasium som består av två skolområden; Hedbergska skolan och Västermalms skola. Sundsvalls gymnasium erbjuder utbildning på 13 nationella program, International Baccalaureate samt introduktionsprogram. Vidare erbjuder Sundsvall gymnasium Nationell godkänd idrottsutbildning (NIU) vid flertalet nationella program.